

Chefsjustitieombudsmannen
Mats Melin

Initiativärende mot bl.a. Polismyndigheten i Västra Götaland och Åklagarmyndigheten i Göteborg för handläggningen av anmälningar mot polismän

Initiativet

I samband med utredningen av ett annat ärende (dnr 4047-2002) kom det i februari 2003 till dåvarande chefsjustitieombudsmannen Claes Eklundhs kännedom att det fanns ett stort antal internutredningsärenden liggande hos dåvarande länspolismästaren AA, Polismyndigheten i Västra Götaland, för ställningstagande i disciplinärt hänseende. Mot denna bakgrund beslutade Claes Eklundh att ta upp saken till utredning som ett initiativärende.

Utredning

Upplysningar begärdes in från chefen för polismyndighetens disciplinenhet, kommissarien BB. Han anförde följande.

Vid disciplinenheten handläggs anmälningar mot anställda vid polismyndigheten. Vi handlägger de ärenden då anmälningarna riktar sig mot anställda för vad de gjort i tjänsten.

Anmälningar som avser händelser då anställda agerat på sin fritid handläggs vid länskriminalpolisen. Endast i de fall där personal placerade vid länskriminalpolisen blir anmälda handlägger disciplinenheten fallen.

Den 6 februari 2003 hade enheten 724 stycken öppna ärenden – – – vid allmänna diariet, där samtliga våra ärenden diarieförs.

Av dessa 724 öppna ärenden var 499 stycken, av åklagare, avslutade förundersökningar. Det innebär att i 225 ärenden har inte åklagare beslutat om avslut ännu.

Av de 499 ärendena gäller följande.

182 stycken ärenden avser EU-mötet i Göteborg under juni månad 2001. En del av ärendena som har skrivits av, har återupptagits igen.

De övriga 317 ärendena befinner sig i olika faser.

En del ärenden ligger hos handläggare för föredragning hos länspolismästaren.

En del ärenden är under disciplinär utredning efter beslut från länspolismästaren i samband med föredragning.

En del ärenden ligger för underrättelse till polisstyrelsen, vilket för vårt vidkommande innebär att delegationen som är utsedd av polisstyrelsen skall komma och ta del av avslutade ärenden.

Byråchefen CC och avdelningsdirektören DD besökte därefter i april 2003 disciplinenheten vid polismyndigheten för att utröna balansläget på enheten och granska handläggningen av ärenden. De iakttagelser som gjordes vid besöket och de upplysningar som samtidigt inhämtades redovisades i en promemoria som bifogas beslutet.

Sammanfattningsvis lämnade BB följande upplysningar. Vid disciplinenheten handläggs ärenden från Polismyndigheten i Västra Götaland och Polismyndigheten i Hallands län. Förundersökningsledarskapet handhas av sju chefsåklagare vid Åklagarmyndigheten i Göteborg. Polismyndigheten har önskemål om färre åklagare som förundersökningsledare för att bl.a. kunna få en mer enhetlig bedömning av ärendena. Personalstyrkan består för närvarande av fyra kommissarier, varav två arbetar halvtid, och tre personer med administrativa uppgifter. Efter EU-toppmötet i Göteborg i juni 2001 fick enheten förstärkningar under ca en sexmånadersperiod av sex kommissarier från andra polismyndigheter. De hjälpte till med s.k. EU-relaterade ärenden. Några sådana ärenden handlades också vid Polismyndigheten i Stockholms län. – Det finns inte någon kontroll- eller bevakningsrutin för de öppna disciplinärendena. När det gäller kontrollen av förundersökningsärenden tas det ut listor från RAR-systemet på de äldre ärendena men det är oklart hur ofta detta sker. Ärenden, som är slutbehandlade, läggs i en särskild hög för vidare redovisning till polisstyrelsens delegation som med jämna mellanrum tar del av ärendena. – AA bestämde efter händelserna under EU-toppmötet att disciplinprövningen i de EU-relaterade ärendena skulle anstå till dess att samtliga dessa ärenden var färdiga för en sådan prövning; anledningen därtill var att hon ville kunna göra en samlad bedömning av ärendena. Under hösten 2002 ville polisstyrelsen gå igenom de EU-relaterade ärendena. Det är möjligt att AA i det sammanhanget nämnde att man nog borde avsluta de ärenden som redan var klara för en disciplinär prövning. Detta arbete påbörjades emellertid inte förrän i februari 2003. I samband därmed bestämdes att alla EU-relaterade ärenden utom de som hade anknytning till Hvitfeldtska gymnasiet och skjutningen av EE skulle föredras för beslut i disciplinärt hänseende.

Vid besöket granskades de ca 150 äldsta disciplinärendena (ärenden i vilka åklagare hade beslutat att inte inleda förundersökning eller att lägga ned en tidigare inledd förundersökning). I flera ärenden hade polismyndigheten inte gjort en disciplinär prövning inom två år från det att den påstådda förseelsen hade inträffat, och i några ärenden hade en disciplinutredning inletts men inte avslutats inom den nyss nämnda tvåårsfristen. Vidare hade ett stort antal ärenden med anknytning till händelserna vid Hvitfeldtska gymnasiet inte prövats i disciplinärt hänseende och i ett flertal andra EU-relaterade ärenden kunde handläggningstiden mellan åklagarens beslut i förundersökningsfrågan och polismyndighetens beslut i disciplinfrågan ifrågasättas; i de flesta av dessa ärenden meddelades åklagarens beslut i december 2001 eller maj 2002 medan polismyndighetens beslut fattades först i februari eller mars 2003. Även i vissa andra ärenden kunde handläggningstiden mellan åklagarens beslut i förundersökningsfrågan och polismyndighetens beslut i disciplinfrågan ifrågasättas. Slutligen kunde i vissa fall handläggningstiden i polismyndighetens disciplinutredningar ifrågasättas.

Därutöver granskades de ca 40 äldsta pågående förundersökningarna. I fyra fall kunde handläggningstiden hos både polismyndigheten och åklagare ifrågasättas och i vissa andra fall endast handläggningstiden hos åklagaren. En närmare beskrivning av ärendena finns i den bifogade promemorian.

BB kom därefter in med en ny redovisning över disciplinenhetens öppna ärenden eftersom den tidigare redovisade statistiken kunde ge en något felaktigt bild av balansläget då det i den ingick ärenden som var slutbehandlade men som polisstyrelsen inte hade gått igenom. Den nya redovisningen hade följande lydelse.

Den 6 februari 2003 hade disciplinenheten 724 öppna ärenden – – – vid allmänna diariet.

Utav dessa var 225 pågående förundersökningar. De pågående EU-ärendena inkluderas inte i denna summa.

Övriga 499 ärenden fanns i olika faser enligt följande redovisning.

182 ärenden avsåg EU-ärenden. Bland dessa EU-ärenden var 59 ärenden som avsåg händelserna på Hvitfeldtska gymnasiet. Eftersom anmälningarna mot Hvitfeldtska gymnasiet återupptagits betecknades dessa ärenden som pågående förundersökningar.

De 182 EU-ärendena och ytterligare 172 ärenden hade inte föredragits för länspolismästaren. Sammantaget 354 ärenden.

11 ärenden var föremål för disciplinär utredning.

Utav de återstående 134 ärendena låg 90 ärenden för granskning av polisstyrelsens delegation. 41 ärenden låg ute hos områdes- och avdelningschefer för kännedom. 3 ärenden låg i avvaktan på beslut från personalansvarsnämnden.

Den 9 april 2003 var situationen följande.

Enheten hade 714 öppna ärenden vid allmänna diariet. Bland dessa fanns 67 ärenden, vid disciplinenheten avslutade, som levererats från disciplinenheten till allmänna diariet, men som inte avförts i diariet.

221 ärenden var pågående förundersökningar. De pågående EU-ärendena inkluderas inte i denna summa.

Övriga 426 ärenden fanns i olika faser enligt följande redovisning.

124 ärende, därav 64 EU-ärenden, låg för föredragning för länspolismästaren. EU-ärendena kommer inte att föredras förrän förundersökningarna har avslutats.

9 ärenden var föremål för disciplinär utredning.

249 ärenden låg för granskning av polisstyrelsens delegation. 40 ärenden var ute hos områdes- och avdelningschefer. 4 ärenden låg för avvaktan på beslut från personalansvarsnämnden.

Ärendet remitterades därefter till polismyndigheten för upplysningar och yttrande om

- orsaken till den långa handläggningstiden i ett stort antal disciplinärenden (punkterna 2.1 - 2.5 i bifogad promemoria),
- orsaken till att det inte fanns några kontroll- och bevakningsrutiner beträffande disciplinärendena,
- handläggningstiden i fyra pågående förundersökningar (punkten 3.1 i bifogad promemoria) och

- vilka kontroll- och bevakningsrutiner som tillämpas beträffande pågående förundersökningar.

Polismyndigheten kom in med ett remissvar.

I remissvaret lämnades en kortfattad redogörelse för handläggningen i varje enskilt disciplinärende som togs upp i promemorian under punkterna 2.1, 2.4 och 2.5. Det anfördes i huvudsak att ärendena hade blivit liggande i avvaktan på föredragning och i vissa fall nämndes att den långa handläggningstiden kunde bero på stor arbetsbelastning. Beträffande handläggningstiden i de disciplinärenden som berörde händelsen vid Hvitfeldtska gymnasiet uppgav polismyndigheten att enligt dess uppfattning utgjorde den då pågående förundersökningen om händelsen hinder mot att avsluta ärendena (punkten 2.2). I de andra EU-relaterade ärendena anfördes att åklagaren i så gott som samtliga fall hade lagt ned förundersökningarna med motiveringen att brott inte kunde styrkas och att i de fall formellt hinder för ett disciplinärt förfarande inte förelåg hade inte någon gärningsman kunnat identifieras (punkten 2.3). Vidare anfördes i remissvaret att polismyndighetens handläggningstid i fyra förundersökningar av olika orsaker hade fördröjts och att detta kunde bero på stor arbetsbelastning (punkten 3.1).

Polismyndigheten yttrade sig därefter om arbetsförhållandena m.m. enligt följande.

1. Beslutsordning m.m.

En anmälan mot en anställd vid Polismyndigheten i Västra Götaland registreras direkt i RAR-systemet och diarieförs i allmänna diariet – A-dariet – under saksnummer 793. Ärendet överlämnas därefter omedelbart till Åklagarmyndigheten. När en åklagare beslutat att inte inleda en förundersökning eller lagt ner en inledd förundersökning avregistreras ärendet i RAR-systemet och ärendet föredras för länspolismästaren som beslutar om ett disciplinärt förfarande skall inledas eller inte. Sedan ett ärende avslutats av länspolismästaren skall det i förekommande fall delges respektive avdelningschef och polisområdeschef för vidtagande av de åtgärder som kan föranledas av utredningen. Det kan finnas anledning att bereda berörd personal tillfälle att ta del av ärendet och också att se över och förbättra rutiner. Härfter återstår den genomgång som görs av den av Polisstyrelsen särskilt utsedda delegationen. Först sedan denna avslutande genomgång protokollerats har ärendet avförts i det allmänna diariet och arkiverats.

När länspolismästaren har avslutat ärendet är den sakliga prövningen avslutad och ärendet skall normalt avföras i det allmänna diariet. Då det emellertid återstår två moment – dels underrättelse till berörda chefer och dels Polisstyrelsens genomgång av ärendena – har Polismyndigheten i Västra Götaland väntat med att avföra ärendet i det allmänna diariet till dess att även dessa ofta tidskrävande moment avslutats. I de fall det finns ett skadeståndsanspråk skall ärendet föras över till förvaltningsavdelningen för handläggningen under diarienummer 990.

Det förfarande som tillämpats vid disciplinenheten har följt de allmänna rutiner som tillämpas vid det allmänna diariet. Med en sådan ordning redovisar Polismyndigheten många öppna ärenden under lång tid och detta kan ge intryck av att Polismyndigheten inte handlägger dessa ärenden med den omedelbarhet och skyndsamhet som föreskrivs. Detta är olyckligt och Polismyndigheten har därför beslutat att ändra rutinerna och kommer att avföra – avregistrera – ärendena i direkt anslutning till länspolismästarens beslut. De praktiska bekymmer som kommer att uppstå vägs upp av det faktum att de s.k. balanstalen kommer att redovisa en verklig och betydligt lägre nivå.

I de fall en förundersökning leder till åtal eller prövning vid Personalansvarsnämnden avslutas ärendet först sedan dom eller beslut vunnit laga kraft.

2. Kontroll- och bevakningsrutiner

Genom RAR-systemet redovisas automatiskt en lista över ärenden som inte avslutats i kriminaldiariet – K-dariet. Listan tar upp anmälningar som är äldre än 1 år och 6 månader och tiden räknas från den dag brottet begicks. Den listan går igenom av samtliga utredare vid disciplinenheten och var och en tar i förekommande fall upp frågan med respektive åklagare.

En gång i kvartalet går assistenten vid disciplinenheten igenom samtliga akter med ärenden som inte avförts ur det allmänna diariet. I de fall ärenden har legat hos åklagaren under en längre tid skickas en påminnelse till Åklagarmyndigheten.

Handläggningen av ärenden som rör brott begångna av anställda inom Polismyndigheten regleras i tjänsteföreskrift – TJF 793. Tjänsteföreskriften är för närvarande föremål för revision. De interna rutinerna vid disciplinenheten har inte varit reglerade i tjänsteföreskriften. Varje utredare vid disciplinenheten är föredragande inför länspolismästaren och ansvarar för de ärenden som lottats på honom eller henne. Det åligger envar utredare att bevaka sina ärenden och tillse att ärendena föredras för beslut inom föreskrivna tidsfrister. De interna rutinerna vid disciplinenheten har fungerat väl och haft sin förankring hos de utredare och den administrativa personal som arbetat vid enheten under många år. Särskilda bevakningsrutiner utöver de som är gängse i all utredningsverksamhet har inte ansetts behövas.

Att preskriptionstiden för vissa disciplinärenden löpt ut innan föredragning skett för länspolismästaren ger Polismyndigheten anledning att införa även interna bevakningsrutiner. Rutinerna kommer att införas i tjänsteföreskrift 793. Härvid kommer assistenten vid disciplinenheten att åläggas att vid kvartalsgenomgången upprätta en förteckning över ärenden som står öppna hos åklagarmyndigheten och en förteckning över ärenden som avslutats hos åklagarmyndigheten men står öppna hos Polismyndigheten. Berörda åklagare och utredare kommer att delges respektive förteckning. Polismyndigheten överväger även andra kontroll och bevakningsåtgärder.

3. Personalsituationen och arbetsbelastningen

Antalet anmälningar mot anställda inom Polismyndigheten i Västra Götaland har under de senaste tre åren ökat med ca 50 ärenden per år och ligger nu på ca 500 ärenden. 2001 handlades dessutom 189 utredningar som rörde EU-mötet. För att klara dessa utredningar inlånades sex utredare från andra polismyndigheter under hösten 2001.

Våren 2001 inleddes ett generationsskifte vid disciplinenheten som började med att en gammal och mycket erfaren utredare lämnade med pension. Detta föranledde en mindre omorganisation vid enheten som numera har en chef som samordnar verksamheten och fördelar arbetet mellan utredarna.

Våren 2002 lämnade en utredare för att tillträda en befattning som ställföreträdande rotelchef vid länskriminalpolisens utredningsrotel. Samtidigt insjuknade en utredare och blev sjukskriven i tre månader. Den 1 februari 2002 lämnade en mycket erfaren och kunnig assistent sin verksamhet vid disciplinenheten med pension. Under året lämnade även en annan utredare enheten för att vikariera som ställföreträdande närpolischef i närpolisområde Kortedala. Befattningarna återbesattes den 1 augusti 2002. Under första kvartalet 2003 togs en utredare i anspråk för att avsluta vissa EU-relaterade ärenden vid länskriminalpolisen. Den 1 mars 2003 deltidspensionerades två utredare.

Den 1 juni 2003 tillträdde två nya utredare sina befattningar vid enheten. Disciplinenheten har numera en chef och fem utredare – varav två deltidspensionerade – och tre administrativt anställda. Därigenom har enheten en ny organisation och den har utökats med en heltidstjänstgörande utredare sedan 2001. Polismyndigheten har

härutöver kungjort ytterligare en befattning som utredare vid disciplinenheten till ansökan ledig. Befattningen kommer att kunna tillsättas direkt efter semestrarna.

4. EU-ärendena

De flesta av de 189 anmälningarna som gjordes under och efter EU-mötena i Göteborg kan hänföras till polisinsatserna vid Hvitfeldtska gymnasiet, i Vasaparken, på Kungssportsavenyn, på Viktoriabron, på Järntorget och på Schillerska gymnasiet. I så stor utsträckning som det varit möjligt har ärendena därför fördelats så att de handlagts av en eller högst två utredare.

I syfte att få en helhetsbild av den kritik som riktades mot Polismyndigheten och mot enskilda polismän beslutades i överenskommelse mellan länspolismästaren och berörda utredare att ärendena i så stor utsträckning som möjligt skulle föredras för länspolismästaren i ett sammanhang. Som exempel kan nämnas att samtliga ärenden rörande polisinsatsen på Schillerska gymnasiet föredrogs och avslutades i ett sammanhang sedan dom i målet mot fyra polismän vunnit laga kraft. På samma sätt har Polismyndigheten ansett sig förhindrad att pröva de anmälningar som rör polisinsatsen på Hvitfeldtska gymnasiet och de ärenden som rör skottlossningen på Vasaplatsen i disciplinär ordning då de förundersökningar som inlett inte varit avslutade.

Handläggningstiderna med denna ordning har kommit att bli långa. Polismyndigheten men också Åklagarmyndigheten har varit hårt ansträngd på grund av förundersökningarna föranledda av händelser under EU mötena i Göteborg 2001. Utredarna vid disciplinenheten har fortlöpande följt upp åklagarnas ställningstaganden i förundersökningarna för att uppmärksamma om det i något ärende skulle finnas formella och sakliga grunder att inleda ett disciplinärt förfarande. De flesta ärendena har avskrivits då brott inte kunnat styrkas och det har i de flesta fall inte gått att identifiera polismännen som varit på platsen.

Polismyndighetens sammanfattande bedömning

Händelserna under EU-mötet föranledde en kraftig ökning av antalet anmälningar mot anställda inom polisen. Arbetsbelastningen ökade markant men uppgiften kunde lösas med hjälp från andra polismyndigheter. Olyckligtvis inleddes samtidigt ett generationsskifte vid disciplinenheten som först nu är helt avslutat. Arbetsbelastningen och personalomsättningen har bidragit till att handläggningstiderna ökat. Rutinerna vid avregistreringen av ärenden är också en bidragande orsak till att många ärenden stått öppna i diariet.

Polismyndigheten ser mycket allvarligt på de förhållanden som kommit fram vid Justitieombudsmannens besök. Polismyndigheten har i anledning av frågeställningarna beslutat att utöka antalet befattningshavare med ytterligare en utredare, ändrat rutinerna när det gäller avregistreringen av ärenden i det allmänna diariet och beslutat att reglera även de interna rutinerna vid disciplinenheten i tjänsteföreskrift. Polismyndigheten överväger också en ändring såvitt avser föredragningen av ärenden för beslut om disciplinära åtgärder. Enligt Polismyndighetens uppfattning bör de åtgärder Polismyndigheten nu vidtagit kunna garantera att de problem Justitieombudsmannen pekar på inte skall upprepas.

Ärendet remitterades därefter till Åklagarmyndigheten i Göteborg för upplysningar och yttrande om

- a) handläggningen av de ärenden som redovisats under punkten 3.1 i bifogad promemoria, varvid det särskilt skulle anges vilka åtgärder som vidtagits för att driva ärendena framåt,
- b) handläggningen av de ärenden som redovisats under punkten 3.2. (förutom AL 793-8266-01) i bifogad promemoria, varvid särskilt skulle anges vilka

åtgärder som vidtagits med anledning av polisens påminnelser i ärendena samt

- c) handläggningen av de ärenden som redovisats under punkten 3.3 i bifogad promemoria, varvid särskilt skulle anges anledningen till att åklagaren inte fattat beslut i ärendena förrän den 23 augusti 2002.

Åklagarmyndigheten kom in med ett remissvar jämte yttranden från Åklagarkammaren i Skövde, 1:a åklagarkammaren i Göteborg, 3:e Åklagarkammaren i Göteborg och 3:e åklagarkammaren i Göteborg. I dessa yttranden redogjordes bl.a. för handläggningen av de förundersökningar som redovisats under punkterna 3.1 - 3.2 i bifogad promemoria. Yttrandena har här utelämnats.

I åklagarmyndighetens remissvar upplystes inledningsvis att mål mot polismän handläggs i distriktet av samtliga sju kammarchefer för de allmänna åklagarkamrarna. FF anförde därefter bl.a. följande.

Enligt 23 kap 4 § andra stycket rättegångsbalken skall en förundersökning bedrivas så skyndsamt som omständigheterna medger. Finns det inte skäl att fullfölja en förundersökning skall den läggas ned.

Ansvaret för förundersökningen i dess helhet vilar på undersökningsledaren. Han skall se till att utredningen bedrivs effektivt och att den enskildes rättssäkerhetsintressen tas till vara. Det ankommer också på förundersökningsledaren att ge den som biträder honom behövliga direktiv för arbetet (1 a § andra stycket förundersökningskungörelsen, 1947:948).

Aktuella ärenden rör enbart anmälningar om brott begångna av polisman i tjänsten. En sådan anmälan skall enligt 5 § polisförordningen (1998:1558) omedelbart överlämnas till åklagare för prövning om förundersökning skall inledas eller inte. Någon särskild reglering av själva utredningsförfarandet av anmälan mot polis finns inte. I bestämmelsen om ett omedelbart överlämnande till åklagare får anses ligga ett skyndsamhetskrav. För det fall åklagaren beslutar att inleda förundersökning bör han eller hon så fort som möjligt föranstalta om de förundersökningsåtgärder som krävs för att få fram det erforderliga beslutsunderlaget. En skyndsamt handläggning är nödvändig av två skäl. För att upprätthålla tilliten till samhällets verksamhet är det nödvändigt att påstådda brott av polismän utan dröjsmål utreds. Det är också viktigt av hänsyn till den enskilde polismannen att frågan om brott förekommit får ett snabbt svar. Detta inte minst mot bakgrund av de negativa följder en brottsmisstanke kan få inför en tjänstetillsättning.

Det skyndsamhetskrav som sålunda bör upprätthållas vid anmälningar av förevarande slag har inte uppfyllts. Handläggningstiden har i de flesta av fallen varit oacceptabelt lång. Åklagarna har inte verkat för att ärendena drivits framåt med den snabbhet som man har anledning att kräva. Jag finner detta särskilt anmärkningsvärt såvitt gäller ärendena hänförliga till 3:e åklagarkammaren mot den bakgrund att jag under 2001 genomförde en inspektion som riktade sig bl. a. mot gamla ärenden i balans. Av inspektionsprotokollet framgår att samtliga ärenden inkomna 2000 varit föremål för uppmärksamhet från min sida med påpekande om åtgärder. Protokollet överlämnades till S. för vidtagande av de åtgärder som antecknats. — — —

Jag kommer under hösten att se över organisationen för handläggningen av polismålen i distriktet och kommer att ta upp frågan om den framtida organisationen med Riksåklagaren.

Efter granskning av diariebladet i Åklagarmyndighetens i Stockholm ärende C00-3-153-01-1 remitterades JO:s ärende också dit för upplysningar och yttrande om handläggningen av åklagarmyndighetens ärende, varvid särskilt skulle anges varför

något beslut i förundersökningsfrågan inte synes ha fattats (se ärende AL 793-8266-01 under punkten 3.2 i bifogad promemoria).

Åklagarmyndigheten i Stockholm kom in med ett remissvar enligt följande.

Åklagarmyndigheten i Stockholm övertog den 18 juli 2001 handläggningen av samtliga anmälningar mot polisen med anledning av ingripanden vid EU-mötet i Göteborg. Överåklagaren GG och undertecknad ledde förundersökningarna. Under hösten biträdde vice chefsåklagaren HH.

Anmälan K 139663-01 om tjänstefel upptogs av Polismyndigheten i Västra Götaland den 30 augusti 2001 och överlämnades till Åklagarmyndigheten i Stockholm dagen därpå. Ärendet registrerades på överåklagarens kansli först på åklagartjänst 1, men överflyttades samma dag till åklagartjänst 3. Ärendet erhöll diarienummer C00-3-153-01. Överflyttningen från en tjänst till en annan innebär enbart att diarienumret ändrades från C00-1 till C00-3. Löpnumret 153-01 kvarstod. Vad som skett med akten efter registreringen har inte kunnat klarläggas. Något beslut om inledande av förundersökning har inte fattats.

Undertecknad och HH handlade de ärenden som fanns registrerade på min tjänst. Ingen av oss har något minne av att vi har läst aktuell anmälan. Akten synes ha förkommit i nära anslutning till registreringen, eftersom beslut om huruvida förundersökning skulle inledas eller ej inte har fattats. Akten har än idag inte kunnat återfinnas.

Av diariebladet kan det se ut som om beslut har fattats i ärendet den 28 februari 2002. Så är inte fallet. En åklagare från myndighetens polismålsenhet har sagda datum – av misstag – felaktigt diariefört ”Expedierades handlingar med beslut till polisen”. En anteckning som rätteligen hör till ett annat ärende. Vid en hastig blick kan ärendet C00-3-153-01 härigenom framstå som avslutat.

Självklart borde avsaknaden av beslut om förundersökningens inledande och att ärendet inte var avslutat ha uppmärksammats på myndigheten och det är helt oacceptabelt att så inte skett. Mängden ärenden – sammanlagt ca 180 anmälningar – ursäktar enligt min mening inte på något sätt misstaget. För att undvika en upprepning i fortsättningen kommer en mer noggrann kontroll av balanslistor att ske.

Sedan åklagarmyndigheten uppmärksammats på felaktigheten har följande skett.

Jag har infordrat handlingarna i ärendet från polismyndigheten i Göteborg. HH har varit i kontakt med anmälaren och förklarat och beklagat det inträffade samt den 13 maj 2003 beslutat att inleda förundersökning. Förhör med målsäganden har hållits den 26 maj varefter förundersökningen har lagts ned med motiveringen att det inte finns anledning att anta att brott som hör under allmänt åtal har begåtts.

Bedömning

Under åren 1998 och 1999 inspekterade Claes Eklundh de s.k. internutredningsenheterna vid Polismyndigheten i Stockholms län, Polismyndigheten i Skåne, Polismyndigheten i Västmanlands län och Polismyndigheten i Västra Götaland. I en skrivelse till Justitiedepartementet den 13 juni 2000 lämnade Claes Eklundh en sammanfattande redogörelse för sina iakttagelser i anslutning till de nämnda inspektionerna (se JO 2000/01 s. 204).

Vid den då genomförda inspektionen av disciplinenheten vid Polismyndigheten i Västra Götaland konstaterades bl.a. att hanteringen av akterna var föredömlig. De påpekanden som emellertid gjordes i protokollet beträffande polismyndigheten avsåg i huvudsak att några anmälningar hade tagits upp av icke behöriga anmälningsupptagare och att en inspektör i ett fall hade fattat beslut i förunder-

sökningsfrågan (protokoll daterat den 16 oktober 1998 i dnr 3642-1998). Det gjordes dock inga särskilda iakttagelser om ärendenas handläggningstid.

Vid inspektionen av internutredningsgruppen vid Polismyndigheten i Skåne konstaterades däremot att ett stort antal ärenden hade legat lång tid utan att några handläggningsåtgärder hade vidtagits i dem. Detta resulterade så småningom i ett kritikbeslut i vilket bl.a. noterades att polismyndigheten efter JO:s inspektion hade vidtagit kraftfulla åtgärder för att säkerställa att den aktuella verksamheten skulle kunna fungera på ett effektivt och rättssäkert sätt (se JO 2000/01 s. 173).

I det nyss nämnda beslutet gjorde Claes Eklundh vissa generella uttalanden om polisens internutredningsverksamhet enligt följande.

Till polisens uppgifter hör bl.a. att övervaka den allmänna ordningen och säkerheten, hindra störningar därav och ingripa när sådana har inträffat samt bedriva spaning och utredning i fråga om brott som hör under allmänt åtal (2 § polislagen, 1984:387). För att polisen skall kunna fullgöra sina uppgifter har den genom lag utrustats med vittgående befogenheter som bl.a. innefattar rätt att i skilda hänseenden begränsa enskildas grundlagsfästa fri- och rättigheter. I dessa befogenheter ingår rätt att under vissa förutsättningar använda våld för att genomföra en tjänsteåtgärd (se 10 § polislagen). Polisen kan sägas i princip ha monopol på att utöva statens våldsbefogenheter mot enskilda.

Det är mot denna bakgrund uppenbarligen av största vikt att det finns ett effektivt och väl fungerande system för att övervaka att polisen använder sina befogenheter på ett sätt som innebär att kraven på lagenlighet, rättssäkerhet och objektivitet tillgodoses. Ett sådant kontroll- och sanktionssystem är en nödvändig förutsättning för att allmänheten skall kunna hysa förtroende för polisverksamheten.

I ett system av nu nämnt slag utgör regler om hur man skall handlägga anmälningar om brott begångna av anställda inom polisväsendet en central beståndsdel. Bestämmelserna om handläggningen av anmälningar mot anställda inom polisen finns i 5 kap. polisförordningen (1998:1558).

Om det i en anmälan till polisen har påståtts att en anställd inom polisen har gjort sig skyldig till något brott som har samband med arbetet eller på något annat sätt har handlat felaktigt i sin myndighetsutövning, skall anmälan omedelbart överlämnas till åklagare för prövning om förundersökning skall inledas eller inte (1 § första stycket 1). Detsamma gäller om en person har skadats antingen genom något som en anställd inom polisen har gjort i tjänsten eller under sin vistelse i en polisarrest och skadan är allvarlig (1 § första stycket 2), eller om det i något annat fall kan bli fråga om att inleda förundersökning mot en anställd inom polisen för brott som har samband med arbetet (1 § första stycket 3). Vissa undantag från skyldigheten att överlämna ett ärende till åklagare finns i 1 § andra stycket. I 6 § finns bestämmelser om hur en anmälan om att någon anställd inom polisen gjort sig skyldig till brott som inte har samband med arbetet skall handläggas. Rikspolisstyrelsen har vidare utarbetat vissa föreskrifter och allmänna råd om handläggningen av anmälningar mot tjänstemän inom polisväsendet m.m. (FAP 403-2).

Rättegångsbalkens allmänna regler om förundersökning skall självfallet tillämpas också i fråga om förundersökningar som avser anställda inom polisväsendet. Jag vill i sammanhanget särskilt peka på regeln att en förundersökning skall bedrivas så skyndsamt som omständigheterna medger (23 kap. 4 § andra stycket rättegångsbalken). Det är av hänsyn till allmänhetens förtroende för det allmännas kontroll av polisverksamheten av största vikt att denna bestämmelse iakttas lojalt av de utredande organen.

En grundläggande princip i förfarandet för att utreda påstådda brott av anställda inom polisväsendet är att ärendena redan från början skall handläggas av åklagare. Det kan tilläggas att enligt 17 § åklagarförordningen (1996:205) (numera 14 §; JO:s anmärkning) endast vissa, särskilt kvalificerade åklagare får handlägga frågor om

ansvar för brott som arbetstagare inom polisväsendet misstänks ha begått i samband med arbetet. Till sin hjälp har åklagaren polismän som sköter det löpande utredningsarbetet. Vanligtvis tjänstgör dessa polismän i särskilda internutredningsenheter som är fristående i förhållande till polismyndighetens verksamhet i övrigt. I 5 kap. 3 § polisförordningen finns särskilda bestämmelser om behörighet att hålla förhör med anställda inom polisen.

För att det här beskrivna regelverket skall fylla sin uppgift krävs uppenbarligen att åklagar- och polismyndigheterna i det aktuella hänseendet är organiserade på sådant sätt att utredningsverksamheten kan fungera på ett effektivt och i alla hänseenden korrekt sätt. Den för all brottsutredande verksamhet gällande grundsatsen att handläggningen måste ske i sådana former att den inte ger fog för ett ifrågasättande av de utredande myndigheternas objektivitet har här en alldeles särskild tyngd.

I lagen (1994:260) om offentlig anställning (LOA) finns bestämmelser om disciplinansvar. Enligt 14 § får en arbetstagare som uppsåtligt eller av oaktsamhet åsidosätter sina skyldigheter i anställningen meddelas disciplinpåföljd för tjänsteförseelse. Disciplinpåföljd får emellertid meddelas bara om arbetstagaren inom två år från förseelsen skriftligen har underrättats om vad som anförs mot honom (17 §). Vidare gäller att, om en gärning har prövats i straffrättslig ordning, ett disciplinärt förfarande får inledas eller fortsättas bara om gärningen, av någon annan orsak än bristande bevisning, inte har ansetts vara något brott (18 §).

Som framgår av utredningen kunde vid granskningen av disciplinenheten i april 2003 konstateras att i ett stort antal disciplinärenden hade under en längre tid inte några synbara åtgärder vidtagits. Ett flertal av dessa ärenden hade preskriberats i disciplinärt hänseende (jfr 17 § LOA). Utredningen ger vidare vid handen att det saknades kontroll- och bevakningsrutiner beträffande dessa ärenden och att ett flertal ärenden enligt diariet fortfarande var öppna trots att de rätteligen var avslutade. Därutöver uppmärksammades några förundersökningar i vilka handläggningstiden kunde ifrågasättas. Som förklaring till den uppkomna situationen har polismyndigheten huvudsakligen hänvisat till stor arbetsbelastning och den personalomsättning som ägt rum de senaste åren samt till de rutiner som tillämpats vid avregistrering av ärenden. Vidare har påtalats att det kom in ett mycket stort antal ärenden i samband med EU-toppmötet.

Jag har förståelse för att arbetssituationen vid disciplinenheten under vissa perioder de senaste åren har varit mycket ansträngd, och jag har inte någon erinran mot att polismyndigheten avvaktat med att pröva vissa ärenden i disciplinärt hänseende eftersom den straffrättsliga prövningen inte varit avslutad. Det som i övrigt kommit fram om förhållandena vid disciplinenheten framstår emellertid som helt oacceptabelt. I likhet med polismyndigheten anser jag således att det finns anledning att se mycket allvarligt på de iakttagna bristerna.

BB har i sin egenskap av chef för disciplinenheten haft ett övergripande ansvar för verksamheten. Det har ankommit på honom att se till att ärendena drivits fram på ett betydligt mer effektivt sätt än som varit fallet. I hans arbetsuppgifter har bl.a. legat att ombesörja att det fanns väl fungerande kontroll- och bevakningsrutiner vid enheten. Han förtjänar således kritik för sitt sätt att leda verksamheten.

Det yttersta ansvaret för en polismyndighets verksamhet åvilar emellertid läns-polismästaren, dvs. i detta fall dåvarande läns-polismästaren AA. Enligt 6 §

verksförordningen (1995:1322) ansvarar myndighetens chef för myndighetens verksamhet, och av 7 § första stycket samma förordning följer att myndighetschefen skall se till att verksamheten bedrivs författningsenligt och effektivt. Att dessa regler är tillämpliga på polismyndigheter framgår av 1 kap. 7 § polisförordningen. AA kan således inte heller undgå kritik för bristerna i disciplinenhetens handläggning av sina ärenden.

Det är emellertid med tillfredsställelse som jag nu noterar att polismyndigheten har vidtagit ett flertal åtgärder för att komma tillrätta med situationen vid disciplinenheten.

Vad sedan gäller Åklagarmyndighetens i Göteborg handläggning av de i ärendet aktuella polismålen ger utredningen vid handen att det skyndsamhetskrav som föreskrivs i 23 kap. 4 § andra stycket rättegångsbalken inte alltid har uppfyllts. Jag delar således åklagarmyndighetens bedömning att handläggningstiden i flertalet ärenden varit oacceptabelt lång. De berörda åklagarna förtjänar därför också kritik för sin handläggning av förundersökningarna.

Mot bakgrund av att det i ärendet har kommit fram att samtliga sju kammarchefer vid Åklagarmyndigheten i Göteborg handlägger ärenden mot polismän vill jag erinra om att Claes Eklundh i sin ovan nämnda skrivelse till Justitiedepartementet – beträffande lottningen av polisärenden på åklagare – uttalade att risken för att lika fall behandlas olika blir större ju fler åklagare som handlägger sådana ärenden. Vidare har Claes Eklundh i ett annat ärende gjort uttalanden om principerna för fördelningen inom en åklagarmyndighet av anmälningar mot polismän (se JO 2000/01 s. 106). Åklagarmyndigheten har anfört att den under hösten 2003 skulle se över organisationen för handläggningen av polismål.

När det slutligen gäller Åklagarmyndighetens i Stockholm handläggning av ärende C00-3-153-01-1 har utredningen visat att myndighetens akt har förkommit och att det därför inte heller vid tidpunkten för JO:s remiss hade fattats något beslut i förundersökningsfrågan. Jag utgår från att det inträffade är en engångsföreteelse men vill ändå framhålla att det självklart är nödvändigt att det finns sådana rutiner för akthanteringen att riskerna för att en akt skall förkomma minimeras. Som åklagarmyndigheten har anfört är det emellertid helt oacceptabelt att det inte tidigare uppmärksammats att akten förkommit. Jag noterar att åklagarmyndigheten i fortsättningen kommer att göra en mer noggrann kontroll av balanslistorna för att undvika att något liknande upprepas.

Sammanfattningsvis vill jag betona att det för allmänhetens förtroende för den aktuella verksamheten är angeläget att anmälningar mot polismän utreds så snabbt som möjligt och att utredningsverksamheten organiseras så att den handhas av befattningshavare som uppfyller höga krav i fråga om erfarenhet, omdöme, noggrannhet och kompetens.

Till uppföljning av detta ärende önskar jag ta del av dels statistikuppgifter per den 31 mars 2004 från disciplinenheten vid Polismyndigheten i Västra Götaland, dels

resultaten av den översyn under hösten 2003 som gjorts beträffande handläggningen av polisärenden vid Åklagarmyndigheten i Göteborg.

Ärendet avslutas.

Bilaga

Promemoria över förhållandena vid Polismyndigheten i Västra Götaland, disciplinenheten

Som ett led i utredningen i ärendet 485-2003 besökte byråchefen CC och avdelningsdirektören DD den 9 och 10 april 2003 Polismyndigheten i Västra Götaland, disciplinenheten, för att utröna balansläget på enheten och granska handläggningen av ärenden.

1. Vid samtal med chefen för disciplinenheten, kommissarien BB, framkom bl.a. följande.

Personalstyrkan består för närvarande av fyra kommissarier, varav två arbetar halvtid, och tre personer med administrativa uppgifter. En kommissariatjänst är för närvarande utlyst men man har förhoppningar om att polismyndigheten kommer att anställa två nya kommissarier. Fram till den 1 augusti 2002 fanns det fem kommissarier på enheten. Under perioden augusti 2002 till och med februari 2003 var emellertid personalstyrkan av olika anledningar begränsad. Efter EU-toppmötet i Göteborg i juni 2001 fick enheten förstärkningar under ca en sex-månadersperiod av sex kommissarier från andra polismyndigheter. De hjälpte till med EU-relaterade ärenden. Några sådana ärenden har också handlagts vid Polismyndigheten i Stockholms län.

Vid disciplinenheten handläggs ärenden från Polismyndigheten i Västra Götaland och Polismyndigheten i Hallands län. Skadeståndsärenden handläggs i huvudsak av förvaltningsavdelningen och i något undantagsfall av disciplinenheten. Enheten biträder både Justitiekanslern och Riksåklagaren med några utredningar. Förundersökningsledarskapet handhas av sju chefsåklagare vid Åklagarmyndigheten i Göteborg. Polismyndigheten har önskemål om färre åklagare som förundersökningsledare för att bl.a. kunna få en mer enhetlig bedömning av ärendena.

BB lottar inte ut några ärenden på handläggare utan den kommissarie som har jourvecka får ta alla nya ärenden som kommer in under veckan. Det finns inte någon kontroll- eller bevakningsrutin för de öppna disciplinärendena. När det gäller kontrollen av förundersökningsärenden tas det ut listor från RAR-systemet på de äldre ärendena. Han vet inte hur ofta detta görs men när så sker går han igenom listorna.

Ärenden, som är slutbehandlade, läggs i en särskild hög för vidare redovisning till polisstyrelsens delegation (4 personer) som med jämna mellanrum tar del av ärendena. I de fall där det framkommit missförhållanden underrättas regelmässigt chefen för den berörda enheten. Varje handläggare föredrar sina egna disciplin-

ärenden för länspolismästaren AA, endast i undantagsfall för biträdande länspolismästaren JJ. Disciplinprövningen leder till disciplinutredning i drygt en procent av fallen.

Efter händelserna under EU-toppmötet bestämde AA i ett tidigt skede att disciplinprövningen i de EU-relaterade ärendena skulle anstå till dess att samtliga dessa ärenden var färdiga för en sådan prövning. Anledningen till detta var att hon ville kunna göra en samlad bedömning av ärendena. Under hösten 2002 ville polisstyrelsens delegation gå igenom de EU-relaterade ärendena. Det är möjligt att AA i det sammanhanget nämnde att man nog borde avsluta de ärenden som redan var klara för en disciplinär prövning. Detta arbete påbörjades emellertid inte förrän i februari 2003. I samband därmed bestämdes att alla EU-relaterade ärenden utom de som hade anknytning till Hvitfeldska gymnasiet och skjutningen av EE skulle föredras för beslut i disciplinärt hänseende.

BB åtar sig att ta fram en ny redovisning över de ärenden som finns öppna på disciplinenheten. Den tidigare redovisade statistiken kan nämligen ge en något felaktig bild av balansläget, eftersom det i den ingår ärenden som är slutbehandlade men som polisstyrelsens delegation inte har gått igenom; ärendena avförs ur diariet först efter det att så skett.

2. Handläggningen av disciplinärenden

Vid genomgången granskades omkring de 150 äldsta disciplinärendena (ärenden i vilka åklagare har beslutat att inte inleda förundersökning eller att lägga ned en tidigare inledd förundersökning) och därvid framkom bl.a. följande.

2.1 Handläggningstiden – preskriberade disciplinärenden

I ett flertal ärenden konstaterades att polismyndigheten inte hade gjort en disciplinär prövning inom två år från det att förseelsen hade inträffat (jfr 17 § lagen, 1994:260, om offentlig anställning): AL 793-5160-99, AL 793-6192-00, AL 793-6193-00, AL 793-9266-00, AL 793-9716-00, AL 793-9891-00, AL 793-481-01, AL 793-1416-01, AL 793-1619-01, AL 793-1930-01, AL 793-4895-01 och AL 793-8126-01).

I några ärenden konstaterades att disciplinutredning hade inletts men inte avslutats inom den nyss nämnda tvåårsfristen (AL 793-7166-00, AL 793-9824-00, AL 793-1698-01, AL 793-2384-01 och AL 793-2522-01).

2.2 Handläggningstiden – ställningstagande i disciplinfrågan i EU-relaterade ärenden som berör händelsen vid Hvitfeldska gymnasiet

Det konstaterades att ett stort antal ärenden (ca 60) som har anknytning till Hvitfeldska gymnasiet inte hade prövats i disciplinärt hänseende, se t.ex. AL 793-5817-01, AL 793-8119-01, AL 793-8083-01, AL 793-8081-01, AL 793-8015-01, 7675-01, AL 793-7661-01, AL 793-7309-01, 7030-01, AL 793-6973-01, AL 793-6860-01, AL 793-8149-01, AL 793 8229-01, AL 793-8529-01, AL 793-8531-01, AL 793-9085-01 och AL 793-9086-01.

2.3 Handläggningstiden – ställningstagande i disciplinfrågan i andra EU-relaterade ärenden

I ett flertal andra EU-relaterade ärenden kan handläggningstiden mellan åklagarens beslut i förundersökningsfrågan och polismyndighetens beslut i disciplinfrågan ifrågasättas. I de flesta av dessa ärenden meddelades åklagarens beslut i december 2001 eller maj 2002 medan polismyndighetens beslut att en disciplinutredning inte skulle inledas fattades först i februari eller mars 2003, se t.ex. AL 793-9261-01, AL 793-9262-01, AL 793-9263-01, AL 793-5839-01, AL 793-5892-01, AL 793-6007-01, AL 793-6181-01, AL 793-6237-01, AL 793-9024-01, AL 793-8856-01, AL 793-6351-01, AL 793-8017-01 och AL 793-8080-01.

2.4 Handläggningstiden – ställningstagande i disciplinfrågan i övriga ärenden

I nedan angivna ärenden kan handläggningstiden mellan åklagarens beslut i förundersökningsfrågan och polismyndighetens beslut i disciplinfrågan ifrågasättas.

AL 793-3316-00: I ett ärende om tjänstefel (brottstid den 29-30 april 2000) lade åklagaren ned förundersökningen den 16 augusti 2002. Den 17 februari 2003 beslutades att en disciplinutredning inte skulle inledas.

AL 793-4895-01: I ett ärende om tjänstefel (brottstid den 16 december 2000) lade åklagaren ned förundersökningen den 23 augusti 2002. Den 10 februari 2003 beslutades att en disciplinutredning inte skulle inledas.

AL 793-5033-01: I ett ärende om misshandel (brottstid den 1 maj 2001) lade åklagaren ned förundersökningen den 9 april 2002. Den 17 oktober 2002 beslutades att en disciplinutredning inte skulle inledas.

AL 793-7548-01: I ett ärende om tjänstefel (brottstid den 1-5 augusti 2001) lade åklagaren ned förundersökningen den 24 juni 2002. Den 10 februari 2003 beslutades att en disciplinutredning inte skulle inledas.

AL 793-8147-01: I ett ärende om misshandel (brottstid den 27 augusti 2001) lade åklagaren ned förundersökningen den 1 augusti 2002. Den 17 februari 2003 beslutades att en disciplinutredning inte skulle inledas.

AL 793-9026-01: I ett ärende om tjänstefel (brottstid den 10 februari 2001) lade åklagaren ned förundersökningen den 26 augusti 2002. Den 17 februari 2003 beslutades att en disciplinutredning inte skulle inledas.

AL 793-10222-01: I ett ärende om tjänstefel (brottstid den 1 september - 25 oktober 2001) lade åklagaren ned förundersökningen den 29 september 2002. Den 17 februari 2003 beslutades att en disciplinutredning inte skulle inledas.

2.5 Handläggningstiden – disciplinutredningar

I nedan angivna ärenden kan handläggningstiden i polismyndighetens disciplinutredningar ifrågasättas, och i det följande lämnas en kortfattad redogörelse för de åtgärder som syntes ha vidtagits i ärendena.

AL 793-9231-00: Den 29 december 2000 inleddes en disciplinutredning med anledning av att polisman hade blivit av med sitt tjänstevapen mellan den 27 och 29 november 2000. Utredningen var klar den 14 mars 2001. I skrivelse den 11 november 2002 anmälde polismyndigheten frågan om disciplinpåföljd till Rikspolisstyrelsens personalansvarsnämnd (PAN). Den 20 december 2002 skrev PAN av ärendet från vidare handläggning, eftersom det inte hade varit möjligt att delge polismannen handlingarna i ärendet inom tvåårsfristen.

AL 793-4321-01: Den 22 januari 2002 inleddes en disciplinutredning med anledning av en händelse den 4 maj 2001. Två förhör hölls i januari och februari 2002.

AL 793-4365-01: Den 22 november 2001 inleddes en disciplinutredning med anledning av en händelse den 2-3 maj 2001.

AL 793-6766-01: Den 13 september 2001 inleddes en disciplinutredning med anledning av en händelse den 16-17 maj 2001. Tre förhör hölls i februari 2002. Ärendet avskrevs den 18 mars 2003.

AL 793-9712-01: Den 22 januari 2002 inleddes en disciplinutredning med anledning av en händelse den 14 juli 2001.

AL 793-8903-01: Den 8 november 2001 inleddes en disciplinutredning med anledning av en händelse den 6 september 2001. En tjänsteanteckning upprättades den 8 april 2002.

AL 793-9598-01: Den 22 november 2001 inleddes en disciplinutredning med anledning av en händelse den 6 oktober 2001.

2.6 Ärenden i vilka det har framställts skadeståndsanspråk

Vid granskningen uppmärksammades att det fanns några ärenden, som belastade disciplinenhetens statistik avseende öppna ärenden, där den enda kvarvarande frågan syntes vara att pröva ett framställt skadeståndsanspråk. Dessa frågor handlades på polismyndighetens förvaltningsenhet, och berörda ärenden avförs enligt uppgift ur disciplinenhetens diarium när skadeståndsfrågan har prövats, se t.ex. AL 793-5303-01 (handläggningen vid disciplinenheten avslutad i november 2001 men överförd till förvaltningsenheten först i februari 2003) och AL 793-3019-01 (handläggningen vid disciplinenheten avslutad i november 2001).

3. Handläggningen av förundersökningar

Granskningen omfattade omkring de 40 äldsta pågående förundersökningarna. I nedan angivna ärenden kan handläggningstiden ifrågasättas, och i det följande lämnas en kortfattad redogörelse för de utredningsåtgärder som syntes ha vidtagits i ärendena.

3.1 Handläggningstiden i pågående förundersökningar – polis och åklagare

AL 793-3540-01 (K54298-01, C1-1220-01): Anmälan om misshandel kom in den 16 april 2001. Åklagare inledde förundersökning den 20 april 2001 och gav samtidigt utredningsdirektiv. Ett målsägandeförhör hölls den 26 september 2001.

Åklagaren gav den 2 februari 2002 utredningsdirektiv om att ytterligare personer skulle höras. Den 30 december 2002 kallades en person till förhör. På kallelsen finns en notering om att personen är i Australien fram till sommaren 2003.

AL 793-3585-01 (K55284-01, C1-1218-01): Anmälan om misshandel kom in den 17 april 2001. Åklagare inledde förundersökning den 20 april 2001 och gav samtidigt utredningsdirektiv. Ett målsägandeförhör hölls den 11 juni 2001. Åklagaren gav den 2 februari 2002 utredningsdirektiv om att ytterligare personer skulle höras. Den 30 december 2002 kallades en person till förhör.

AL 793-525-01 (K9670-01, C01-2-203-1): Anmälan om tjänstefel kom in den 19 januari 2001. Åklagare inledde förundersökning den 10 april 2001 och gav samtidigt utredningsdirektiv. Ett förhör hölls den 3 augusti 2001. Utredningsmannen har vid två tillfällen sökt en person via email.

AL 793-6609-01 (K102915-01, C1-1-2209-01): Anmälan om tjänstefel kom in den 4 juli 2001. Åklagare inledde förundersökning den 17 juli 2001 och gav samtidigt utredningsdirektiv. En tjänsteanteckning upprättades den 26 mars 2002. Åklagaren gav den 11 juni 2002 utredningsdirektiv om att en person skulle höras. Utredningsmannen har vid två tillfällen sökt personen via email.

3.2 Handläggningstiden i pågående förundersökningar – åklagare

AL 793-610-00 (K12796-00, C2-1-406-00, C3-1-1187-00): Anmälan om tjänstefel och misshandel kom in den 26 januari 2000. Åklagare (2:a åklagarkammaren i Göteborg) inledde förundersökning den 5 februari 2000. I juli 2000 och i april 2001 skickade 2:a åklagarkammaren förfrågan och påminnelse till 3:e åklagarkammaren i Göteborg angående samordning. Åklagaren (2:a åklagarkammaren) gav utredningsdirektiv i juni 2001. Polisen översände handlingar till åklagaren samma månad. Den 26 oktober 2001 överflyttades ärendet till 3:e åklagarkammaren. Polisen skickade den 13 augusti 2002 och den 12 december 2002 påminnelser till 3:e åklagarkammaren och frågade vad som hänt/händer i ärendet.

AL 793-2063-00 (K38142-00, C3-1-1008-00): Anmälan om tjänstefel kom in den 14 mars 2000 och målsägandeförhör hölls samma dag. Åklagare inledde förundersökning den 19 mars 2000 och gav samtidigt utredningsdirektiv. Den 13 juni 2000 inkom handlingar till åklagaren från polisen för vidare förordnande. Polisen skickade den 14 augusti 2002 och den 13 december 2002 påminnelser till 3:e åklagarkammaren och frågade vad som hänt/händer i ärendet.

AL 793-2204-00 (K40744-00, C3-1-926-00): Anmälan om tjänstefel kom in den 20 mars 2000. Ärendet översändes samma dag till åklagarmyndigheten för ställningstagande. Polisen skickade den 12 juli 2002 och den 16 december 2002 påminnelser till 3:e åklagarkammaren och frågade vad som hänt/händer i ärendet.

AL 793-3007-00 (K56409-00, C3-1-1187-00): Anmälan om tjänstefel kom in den 17 april 2000. Åklagaren gav utredningsdirektiv den 30 maj 2000 och önskade förhör med målsäganden för att kunna ta ställning till om förundersökning skulle

inledas. Efter det att direktiven verkställts översändes handlingar till åklagaren den 21 juni 2000 för beslut om eventuellt förnyat förordnande.

AL 793-5866-00 (K120181-00, C3-1-2018-00): Anmälan om tjänstefel kom in den 6 augusti 2000. Åklagare inledde förundersökning den 23 januari 2001 och gav samtidigt utredningsdirektiv. Efter det att polisen verkställt dessa översändes ärendet till åklagaren den 8 februari 2001 för bedömning och vidare förordnande. Polisen skickade den 13 augusti 2002 och den 13 december 2002 påminnelser till 3:e åklagarkammaren och frågade vad som hänt/händer i ärendet.

AL 793-7983-00 (K166652-00, C3-1-2664-00): Anmälan om tjänstefel kom in den 23 oktober 2000. Åklagaren inledde förundersökning den 8 december 2000 och gav samtidigt utredningsdirektiv. Den 15 december 2000 hölls förhör med anmälaren, och den 19 december 2000 skickades en skrivelse till åklagaren. Polisen skickade den 12 juli 2002 och den 13 december 2002 påminnelser till 3:e åklagarkammaren och frågade vad som hänt/händer i ärendet.

AL 793-146-01 (K3266-01, C3-1-109-01): Anmälan om misshandel och skadegörelse kom in den 7 januari 2001. Åklagaren inledde förundersökning den 20 mars 2001 och gav samtidigt utredningsdirektiv. Efter det att polisen verkställt åklagarens utredningsdirektiv översändes ärendet till åklagaren den 24 september 2001 för vidare förordnande. Polisen skickade den 23 september 2002 en påminnelse via email.

AL 793-8266-01 (K139663-01): Anmälan om tjänstefel kom in den 30 augusti 2001 och översändes samma dag till Åklagarmyndigheten i Stockholm, överåklagaren, för beslut i förundersökningsfrågan.

3.3 Handläggningstiden i avslutade ärenden – åklagare

AL-793-4895-01 (K75403-01, C3-1-1968-01): Anmälan om tjänstefel kom in den 22 maj 2001. Åklagare inledde förundersökning den 14 september 2001 och gav samtidigt utredningsdirektiv. Efter det att polisen verkställt utredningsdirektiven översändes ärendet till åklagaren den 29 oktober 2001 för vidare förordnande. Åklagaren lade ned förundersökningen den 23 augusti 2002.

AL 793-7054-01 (K110678-01, C3-1-2673-01): Anmälan om tjänstefel kom in den 16 juli 2001. Åklagaren gav därefter direktiv om förutredning. Ärendet översändes till åklagaren den 29 oktober 2001 för vidare förordnande. Den 23 augusti 2002 beslutade åklagaren att inte inleda förundersökning.